

Vastaus valtuustoaloitteeseen - Porvoolaiset bussinkäyttäjiksi maksuttoman kuukauden avulla

Kaupunkikehityslautakunta 28.10.2025
2154/00.02.03/2025

Valmistelu ja lisätiedot
Joukkoliikenneinsinööri Matias Leinonen
matias.leinonen@porvoo.fi

Valtuustoaloite, Tuuli Hirvilammi (Vihreä liitto):

Kaupunki on panostanut viime vuosina paikallisliikenteeseen ja selvittänyt laajasti kaupunkilaisten toiveita bussilinjoista. Matkustajamäärät ovat olleet selvästi kasvussa, mikä on oikea suunta. Kuitenkin monet bussit kulkevat yhä lähes tyhjiään eikä bussimatkustaminen ole vielä vakiintunut porvoolaisten keskuudessa. Yhtenä syynä voi olla menneiltä vuosilta periytynyt paikallisliikenteen huono maine ja kaupunkilaisten tietämättömyys eri reittivaihtoehdoista. Siihen, että kaupunkilaiset valitsevat yksityisauton bussin sijaan vaikuttaa toki myös tottumus, helppous ja aikataulupaineet. Autoilun hillitseminen olisi kuitenkin välttämätöntä ilmastopäästöjen vähentämiseksi.

Nyt, kun paikallisliikenteen kustannukset ovat kokonaan kaupungin vastuulla, voi kaupunki houkuttaa matkustajia lippuhintoja muuttamalla. Aiemmin Porvoon kaupunki on mahdollistanut ilmaiset bussikyydit muutamana päivänä vuodessa eri tapahtumien yhteydessä. On kuitenkin tunnettua, että uuden rutiinin vakiintuminen vaatii kokeilemista ja useita kokemuksia. Bussin käytön tulisi olla osa arjen työmatka- ja asiointiliikennettä. Siksi olisi perusteltua kokeilla maksuttoman joukkoliikenteen vaikutuksia pidemmällä aikavälillä.

Ehdotan, että Porvoon kaupunki järjestää lukuvuoden 2025-26 aikana kokeilun, jonka aikana paikallisliikenteen käyttö on ilmaista yhden kuukauden ajan kaikille matkustajaryhmille. Kokeilua markkinoidaan todella näkyvästi eri viestintäkanavia käyttäen. Samassa kampanjassa kaupunkilaisia opastetaan siitä, miten bussiyhteyksiä voi helposti hakea ja lippuja hankkia Matkahuollon Reittioppaan avulla. Kokeilun kustannukset vähentäisivät kaupunkikehityksen toimialan toimintatuottoja tilapäisesti mutta käyttäjämäärien kasvu lisäisi tuottoja pitkällä tähtäimellä.

Kaupunki-infran vastausehdotus:

Kaupunki-infra toteaa, että joukkoliikenneuudistuksen yksi tärkeimmistä menestystekijöistä on matkustajien houkuttelu kokeilemaan uudistettua joukkoliikennettä. Vuosien 2024 ja 2025 aikana kaupunki on tehnyt mittavia muutoksia joukkoliikenteeseen kun liikenteen järjestäminen siirtyi markkinaehtoiselta toimijalta pala kerrallaan kokonaan kaupungin vastuulle.

Merkittävimmät muutokset joukkoliikenteessä vuonna 2024:

- Päätetty palvelutaso vuosille 2025-2027
- Uusi lippu- ja informaatiojärjestelmä
- Kaupungin omat lipputuotteet
- Palvelulinjan ja kyläkyödin yhdistäminen
- Uuden linjan perustaminen (linja 7)
- Useiden bussipysäkkien kehittäminen
- Viimeisen markkinaehtoisin linjan loppuminen

Merkittävimmät muutokset joukkoliikenteessä vuonna 2025:

- Kaikkien paikallisliikenteen linjojen uudelleen reititys
- Useita lippuyhteistyösopimuksia
- Laajemmat ja tiheimmät aikataulut
- Matkahuollon ajoneuvolaitteet
- Brändityön jalkautus
- Uusien reittivariaatioiden perustaminen
- Useiden bussipysäkkien esteettömyyden ja varustelun parantaminen

Kaupunki-infra toteaa, että joukkoliikenteen matkustajamäärien kasvattamiseksi maksuton joukkoliikenne kuukauden ajaksi on kohtuullisen kallis ratkaisu, sillä nykyisellään kaupungin edulliset lipputuotteet eivät luo kuin pienen kynnyksen joukkoliikenteen käyttämiseen. Esimerkiksi mobiilikertalippujen hinnat ovat aikuinen 2,60€, seniori (yli 65 v.) 1,80€ ja nuori (7-17 v.) 1,30€. Kuukausittaiset lipputulot kaupungille ovat vaihdelleet kesäkuusta 2024 lähtien 23 592€ - 121 254€ välillä.

Kaupunki on muutaman vuosikymmenen ajan tukenut autoilijoita tarjoamalla joulukuussa lauantaisin ilmaisen pysäköinnin, jolla on myös merkittäviä kustannusvaikutuksia.

Lisäksi voidaan kuitenkin todeta, että maksuttoman joukkoliikenteen järjestämisen on osoitettu olevan tehokas keino matkustajamäärien kasvattamiseen, sillä esimerkiksi jokikarnevaalien aikana (30.8.2025) paikallisliikenteen matkustajamäärä kolminkertaistui normaaliin elokuun lauantaihin verrattuna. Maksuttoman joukkoliikenteen tehokkuutta on myös todistettu Raumalla, sillä siellä on järjestetty maksutonta joukkoliikennettä kesäisin jo vuodesta 2023 lähtien. Näiden maksuttomien kuukausien aikana matkustajamäärät ovat moninkertaistuneet. Rauman kaupungin tiedote aiheesta: <https://www.rauma.fi/ajankohtaista/ilmainen-joukkoliikenne-moninkertaisti-matkustajamaarat-raumalla/>

Kaupunki-infra toteuttaa maksuttoman joukkoliikennekuukauden joulukuussa 2025, alkaen joulunavauksesta 29.11.2025, kaikilla kaupungin ostamilla paikallisliikennelinjoilla sekä saaristolinjoilla. Joulukuussa lipputulomenetykset kaupungille on muita talvikuukausia alhaisempi ja uusien matkustajien houkutteluun voidaan käyttää myös joulukuun aikana olevien tapahtumien markkinointia. Lisäksi joulukuussa tämän maksuttoman kuukauden järjestäminen tukee vahvasti kaupungissa tapahtuvia erilaisia tapahtumia, jolloin kokonaishyöty tapahtumien saavutettavuuden kannalta on parhaimmillaan. Joulukuussa 2024 matkustajamäärä kaupungin

ostamassa liikenteessä oli 45 179 ja lipputuloja tuli kaupungille yhteensä 90 707€.

Maksuttoman kuukauden markkinoinnissa hyödynnetään kaupungin omien markkinointikanavien lisäksi Keskustan kehittämiskumppaneiden, kuten Porvoon elävä keskusta ry:n, Porvoon Yrittäjät ry:n ja Vanhan Porvoon Kauppiasyhdistys ry:n kanavia. Näiden yhdistysten kanavat tavoittavat sekä keskustan alueen asukkaita että yrittäjiä, jotka voivat edelleen välittää tietoa maksuttomasta joukkoliikennekuukaudesta omille asiakkailleen. Markkinoinnissa nostetaan esiin myös joulun ajan tapahtumat ja keskustan asiointimahdollisuudet, jolloin maksuttoman joukkoliikenteen hyödyt asukkaille korostuvat.

Koulukuljetukseen oikeutetut koululaiset leimaavat bussimatkinsa joulukuun aikana normaaliin tapaan, joten lipputulotappio laskee arviolta noin 20%, sillä joulukuussa 2024 kasvun ja oppimisen kustantamalla lipputuotteilla tehtiin 21% kaikista kuukauden matkoista.

Ennustettava lipputulotappio olisi noin 100 000 € kun arvioidaan luonnollinen matkustajamäärän kasvu ilman koulukuljetusoikeutettuja opiskelijoita. Toteutus vaatii hyväksytyn talousarviomuutuskäsittelyn.

Liite
Valtuustoaloite

Kaupunkikehitysjohtaja
Kaupunkikehityslautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että edellä mainittu teksti annetaan vastauksena valtuustoaloitteeseen ja lähettää vastauksen tiedoksi kaupunginvaltuustolle. Toteutus vaatii hyväksytyn talousarviomuutuskäsittelyn.

Päätös tarkastetaan heti.